

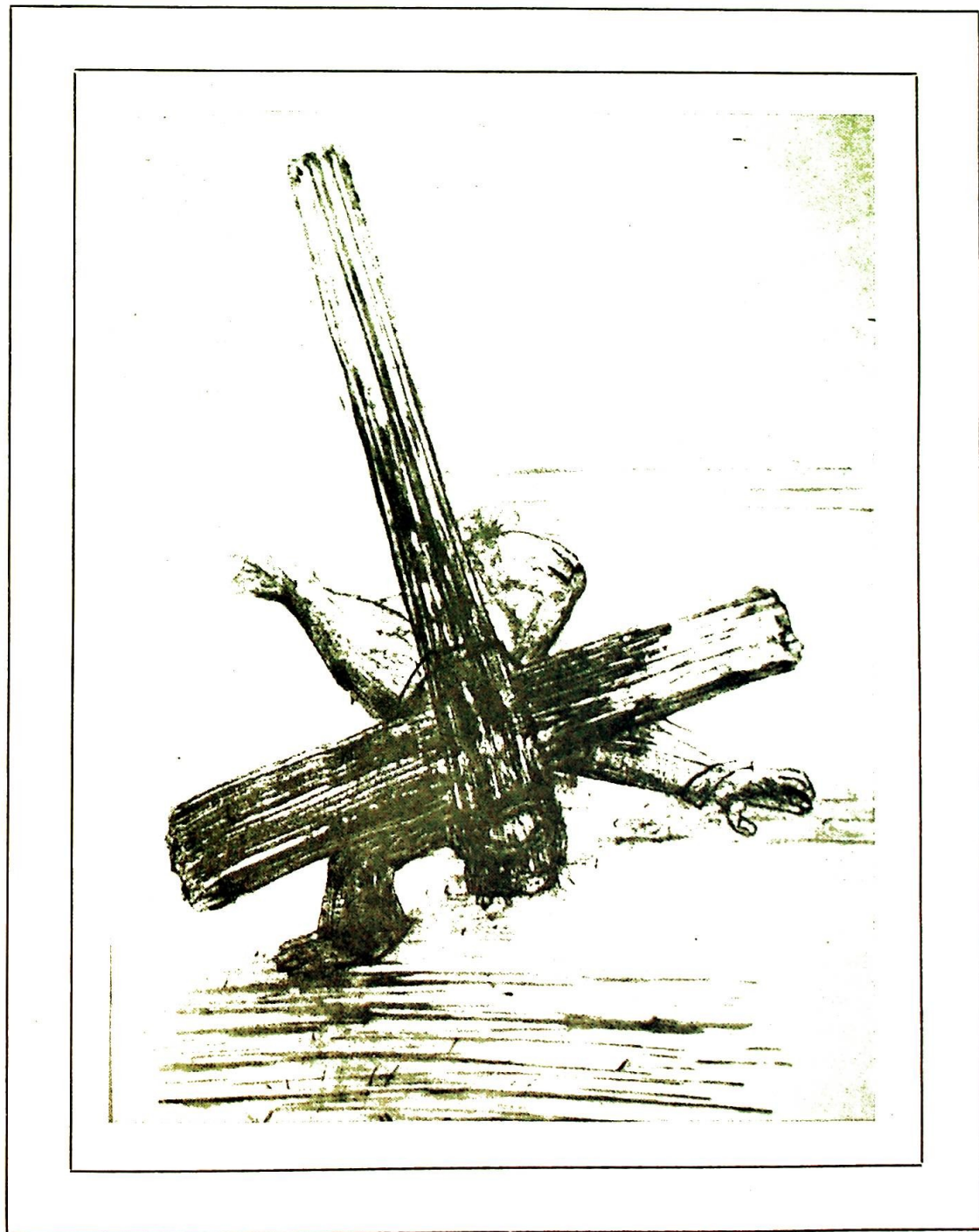
ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 17

92. ÅRGANG
20. SEPTEMBER

1980

REDAKSJONELT:

Synode 80

Så samles altså biskopene igjen for om mulig overfor en splittet og opprevet verden å forsøke å peke på et positivt og meningsfylt moment i den kristne tro og ikke minst i den kristne livsoppfatning og i det kristne liv. — Om mennesker liker det eller ei, så kommer man sikkert ikke utenom at verden på mange vis står midt i en forandringens smeltedigel.

Så kan man selvfølgelig si, ja den har jo alltid gjort det, og grunnen til at vi i så høy grad kjenner det, er jo bare at jorden er blitt mindre på mange vis. Ting og saker er kommet nærmere mennesket, som er blitt tvunget til å ta mere stilling til problemene.

Javel. — Men vi står som mennesker og innvånere på denne jord midt oppe i voldsomme problemstillinger, som vi i alle fall fra kristent hold mener å kunne peke på, har positive såvel som negative sider. Det biskopene har besluttet å drøfte ved denne synode er et tema som har avgjørende betydning for den måte millioner av mennesker verden over kan leve livet på. Den kristne families oppgave i verden i dag er ikke bare et mere eller mindre poetisk uttrykk man har funnet på, men et dyptgående problem. Det har forbindelse med befolkningsekspløsjonen, verdens sult og overlevelsesmuligheter for mange mennesker i nåtid såvel som i fremtid. Det har også noe å gjøre med moral, bevare oss vel, men det er ikke det som er det mest sentrale, selv om ingen kommer utenom den side av temaet.

Den katolske kirke har i nåtiden forstått at mennesker er i alvorlig fare for å miste sin identitet. Det er som om mennesket har kuttet båndene til fortiden og fremtiden for å bli en slags nummer i rekken. Kirken ønsker derfor å peke på de positive muligheter, som det ligger i å bevare familien, som et vern og som en beskyttelse av de menneskelige verdier.

Hvordan dette skal formuleres som et uttrykk for den samlede katolske mening om — DEN KRISTNE FAMILIES OPPGAVE I VERDEN I DAG er en oppgave som kirkens biskoper har sett seg nødsaget til å gå sammen om, og derfor vil vi den kommende tid med spente ører lytte til hva Roma ennå engang har på hjertet.

Et annet moment som gjør bispesynoden interessant, er at noen av biskopene i hvert fall ikke kommer tomhendt til den evige Stad. Flere av de europeiske biskoper har bedt sine menigheter om å komme med små vink angående synodens tema, og de skulle således ikke stå helt uforberedte i diskusjonen med sine kolleger. Den Nordiske Bispekonferansens formann, biskop John W. Gran har tidligere gitt uttrykk for det positive i dette tiltak. — Nordiske katolikker ønsker ham en lykkelig reise.

Svend Aage Rasmussen.

Brev fra pave Johannes Paul II

til biskopene, prestene og de troende i hele den katolske Kirke med oppfordring til bønn for den sjette bispesynode

Ærverdige brødre og kjære sønner og døtre!

1.

Bispesynoden nærmer seg. Den begynner den 26. septembler og vil drøfte den kristne families rolle i den moderne verden. Det er altså et spørsmål av fundamental betydning som skal undersøkes på synoden. Kirkens oppgave når det gjelder familien ble behandlet av min forgjenger Paul VI (kfr. *Humanae Vitae*, 30). Det kom erklæringer om emnet fra det siste økumeniske konsil, som minnet om et «familien er samfunnets grunnvoll» (*Kirken i verden av idag*, 52). Siden familien også er «Kirken i hjemmet», gir den sikkerhet for at Kirken som helhet består og utvikles; for det er i familien at «nye borgere blir født til menneskesamfunnet, og disse blir igjen i dåpen ved den Hellige Ånds nåde gjort til Guds barn, så Guds folk vedblir å bestå ned gjennom tidene» (*Kirken*, 11).

Dette bilde av familien, gitt av Gud og fornyet og helliget av Jesus Kristus, blir i dag ofte forringet, stilt i skyggen og kanskje også profanert (kfr. *Kirken i verden av i dag*, 47). Det er derfor nødvendig at man på nytt tenker over Jesu Krsti ord: «Fra opphavet av var det ikke slik» (Mt. 19, 8). Synoden må «vise klart hva det vil si å følge Kristus i ekte-skap og familieliv» (kfr. Johannes Paul II: Tale til rådet for bispesynodens generalsekretariat, 23. februar 1980).

Ja, vår tids familie må virkelig kalles tilbake til sin opprinnelige posisjon.

Årets synode er en viktig begivenhet for hele Kirkens liv og for dens misjon. Dens misjon kommer til uttrykk i evangelisering (emnet for synoden i 1974) og får konkret form i katekese mellom disse to livsviktige

kirkelige oppgaver og familien. Kirken misjon er rettet mot familien med den kjærlighet som Gud selv har åpenbart i familien gjennom sin sønn.

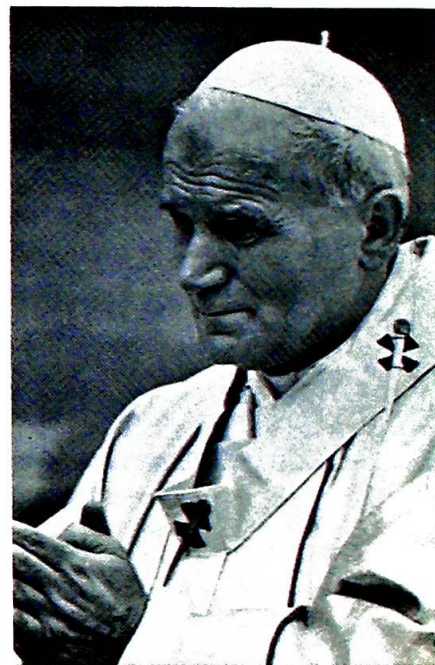
Og den blir i høy grad utført i familien og gjennom familien. I betraktning av dette spørsmåls betydning må vi alle støtte bispesynodens arbeide ved særlig omsorg og bønn.

2.

Når bispesynoden begynner i nær fremtid, må derfor hele Kirken delta ved synoden, fremfor alt ved bønn og offer. Alle Kirkens barn må be og frembære åndelige offer for synoden forat synodefedrene som sitter sammen, kan få Guds lys og styrke. Familien er en celle som ethvert kall og enhver stand i Kirken kommer fra. Disse på sin side er til tjeneste for familien, hver etter sitt mål, som Paul VI lærte i en tale til prester: «Lang, rik erfaring har vist dere at sølibatet gir dere en særlig mulighet til å være aktive vitner i Kirken for familier på veien mot hellighet om vår Herres kjærlighet» (Tale den 4. mai 1970 til medlemmer av «Equipes Notre Dame» *AAS* 62, 1970, s. 435).

For som apostelen lærer, i Kirken «er våre nådegaver forskjellige, i samsvar med den nåde vi har fått» (Rom. 12, 6). Dette skyldes at «vi alle utgjør ett legeme i Kristus» (Rom. 12, 5).

Alvorlig innbyr jeg derfor enhver til å be og frembære offer for synoden. Jeg retter en særlig innbydelse til de syke: Forsynet har kalt dere til en enestående deltagelse i Kristi offer. Jeg retter den samme innbydelse til de kontemplative ordener: Kristus har kalt dem på en særlig måte til å ha brennende omsorg for hans Kirkes problemer.

3.

Og nå har jeg noen hjertelige og oppmuntrende ord til familiene. La «kirkene i hjemmet», de kristne familier, samles til inderlig bønn for årets synode fra den 26. september. Synoden skal være «en familiesak», den skal være rettet mot familien med særlig omsorg og kjærlighet i den Hellige Ånd.

Måtte deres sønner og døtre, som er så kjære for vår Herre Jesu hjerte, få hans velsignelse for deres egne familier og for familiene i hele verden.

4.

Spesiell bønnedag for synoden blir søndag den 12. oktober. Jeg ville gjerne at det skal være offisiell bønn den dagen i alle bispedømmer, alle menigheter, alle kirker, etter anvisning fra prestene.

La hele Kirken og alle familier være forenet i bønn den dagen. Og jeg innbyr representanter for familiene i

(Forts. s. 7.)

BRUK SPIKER'N

Vi vil forsøke å leve sammen

Også i år har det vært irsk ungdom på Mariaholm. Norske organisasjoner har i de senere år invitert ungdommer med ledere fra det katolske såvel som fra det protestantiske Irland med et tilbud og en fremstrakt hånd som et tegn på at man gjerne vil være med å formidle de felles verdier, som medmennesker til enhver tid er i besiddelse av på tvers av alle forskjeller. Forholdene i Nord-irland, hvor disse unge mennesker alle kommer fra, er som kjent av en slik art at de menneskelige fellesverdier blir tråkket under fot av politiske såvel som religiøse årsaker.

Man snakker åpent om kategorier som katolikker og protestanter, og alle vet naturligvis at disse grupperinger finnes i Nordorland, men ingen taler om, at mennesker trass i det og kanskje gjennom arv og slekt kan ha felles interesser. I de senere år har forholdene, som vel nok i særlig grad er politisk og økonomisk betinget, tilspisset seg på en slik måte at man på mange vis kan tale om borgerkrigs-tilstander. Det er ikke ualminnelig at dagspressen bringer reportasje og beretninger, hvor mord

og drap er hovedtemaet, og hvor det tales om overgrep fra myndighetenes side osv.

Er det da mulig å bygge bro på tvers av disse uhyrligheter, og er det mulig å komme til bunns i årsaker og foreldet tradisjon, som hindrer at mennesker, hva enn de står for, har mulighet for å leve fredelig sammen?

Noen mener at dette er umulig, og at den beste vei til å gjøre dette er å forsøke det i en liten målestokk. Her er det tale om tiden som leger sår og ringer som brer seg i dammen. Man har derfor sett med meget positive øyne på de tiltak man fra bl. a. norsk side har gjort for å bringe deler av de splittede parter på talefot, blant annet ved å la dem leve side om side og ta del i felles aktiviteter.

Religion spiller en betydelig rolle i de stridigheter som foregår i Nord-irland. Om det er noe som bunner i ekthet eller om det ofte er påskudd for politiske intriger er så noe annet. Religionen er faktisk blitt et bannermerke i kampen. Man er derfor klar over ved slike anledninger som disse leire på Mariaholm, at religionen på en eller annen måte fra å være et

splittelsens tegn må bli det forenende! — At nettopp dette er en ytterst vanskelig historie er alle som er implisert helt klar over.

Denne utfordring gjør derfor dette eksperiment både givende og engasjerende. Man vil forsøke å peke på, at det å leve sammen er nødvendig, men bare mulig hvis enhver ønsker å leve sammen i erkjennelse av hverandres menneskeverd. Derfor skal det også være mulig at nettopp det religionen står for, dens indre verdi, må være det som blir det samlende, fordi nettopp dette peker på det fellesmenneskelige og ikke det som splitter.

St. Olav avla besøk en av de dager som de irske ungdommer oppholdt seg på Mariaholm. — Det var unge mennesker, som unge mennesker flest er, hvor man enn treffer dem. I en prat i all fortrolighet med representanter for både protestantiske (hvilket dekker både de anglikanske og de presbyterianske medkristne, o. a.) fremholdt man at nettopp dette å forsøke å leve sammen var viktig. Hvis man fra alle sider hadde den beste vilje til å oppnå et positivt resultat så er det veien frem. Man hadde nettopp ved det å la seg integrere i grupper av mennesker med anderledes bakgrunn og anderledes tenkemåte oppdaget seg selv, og hva man egentlig hadde å tilby livet og sine medmennesker. Som begge parter uttrykte seg: «Vi ønsker å leve sammen, det lar seg gjøre, her såvel som på andre plasser.» —

Når den gode vilje altså synes å være til stede her, hvordan kan det så være at det ikke går hjemme? Hertil svarte man: «Det er noe helt annet, det er ikke oss. Det er omstendighetene, det er tradisjonene, det er våre foreldre. For det er mange som gjerne vil gjøre tingene slik at det lar seg gjøre å leve sammen som mennesker.»

«I skolene for eksempel finnes det en umåtelig grobunn for overleverte gammeldagse tradisjoner, både av katolsk og protestantisk art. Og man står fast på disse tradisjoner. «Den som ikke er som vi, han er»

«Og det er lærerne og lederne av institusjonene, som befordre dette. På sportsplassen og i idrettsbevegelsene er det også slik. En ønsker ikke å befri seg fra sin fortid, og er man sammen i felles kappestrid ender det alltid med krangel, fordi man ser forskjellig på mange ting.»

Så er det naturligvis også de ulike økonomiske betingelser, som *kan* ha sin opprinnelse i forskjellige kulturoppfattelse, men ikke alltid har det. Det er i virkeligheten, hvordan man enn vender og dreier det, her tale om urettferdighet, og det er den urettferdighet vi som ungdom ønsker å gå på tvers av. Og den eneste måten vi kan det, er å leve, og å leve sammen, fordi vi er mennesker, først og fremst.» —

Det var en strålende sommerlag St. Olav var tatt ut til Mariaholm, og det var engasjert og entusiastisk ungdom som talte fritt fra leveren og ikke la skjul på hverken intensjoner eller skrøpeligheter. Viljen er der, men veien?

Det var et engasjerende møte med det fellesreligiøse moment i hele dette idealistiske opplegg. Kirken på Mariaholm tilhører den romersk katolske kirke. Derom tviler ingen, men nettopp dette peker på, at den er for alle. Og dette hadde man i særlig grad forstått ved denne anledning. Den vakre sommerkveld samledes man i Guds hus for i fellesskap og på helt personlig måte å være sammen med den Gud, som har skapt alle mennesker. Her var protstanter av forskjellige grupperinger, og her var katolikker, og sammen sang vi de herlige engelske salmer på en måte, som bare folk i Irland kan det enten de kommer fra republikken i sør eller mener å ha sitt hjemsted innom grensene til det Britiske Rike. Gudstjenesten som ikke var noen messe, hverken i romersk katolsk eller anglikatolsk retning var konsentrert om ordet, som her virkelig ble delt, idet man delte alt med hverandre, bønn, skriftlesning osv. De to prester som medvirket, hadde begge på en eller annen måte tilknytning til Ir-

land, den ene som katolikk og fra Dublin, Den irske republikk, den annen anglikaner fra Skottland, men med irske slektninger. Prekenen ble holdt av pastor John Wear fra St. Edmunds Church i Oslo, og den hadde et nokså originalt utgangspunkt. Flere av oss som var til stede undret oss over, hvorfor presten som var i sivil hadde skulderveske med seg når han talte. Det var like før man mumlet om at han var redd den katolske kollega skulle stjele den! Faktisk var det ingenting å stjele, for vesken var full av — spiker!

Disse spikere kom til å spille en vesentlig rolle i hele dette særsynte arrangement. Temaet var nemlig lidelse. Lidelse er noe fellesmenneskelig, pekte predikanten på. Lidelse er noe alle mennesker er i stand til å oppleve. En vesentlig side ved lidelsen er smerten. Ingen kan se smerten. Den er på samme måte som følelsen noe som ikke er synlig, men som eksisterer, og som alle på en eller annen måte har vært i kontakt med før eller senere. Som han selv sa det, så var *han* nemlig blitt prest nettopp på grunn av den smerte han selv hadde sett. Selv om han var fra Skottland, så hadde han nettopp i 1972 vært i Irland midt i all ødeleggelsen og fornedrelsen, og han ble i særlig grad engasjert i dette, fordi hans søster var blitt gift med en katolikk. «Jeg ble derfor klar over at jeg måtte bli prest og jeg måtte bli det utelukkende for å bringe mennesker sammen! — *kristne mennesker sammen!*» — Det er egentlig ikke så mye snakk om å glemme noe i Irland, men om å tilgi hverandre.»

Og så kom et sjokkerende moment, et moment som sikkert for mange fikk det til å løpe kaldt ned ad ryggen på de fleste. For opp av vesken kom de før omtalte spikere. En til hver, alle som en. «Her har vi nemlig noe som vi er felles om i dette øyeblikk,» sa pastor Wear, «vi er i høy grad felles om disse spikere, vi har en hver, vi har dem sammen. — Spikeren, mine venner, kan være årsak til smerte.. Hold godt omkring den, føl på den,

prøv engang å stikke lidt med den, den gjør vondt! — Spikeren kan være årsak til voldsom smerte., vi behøver bare å peke på krusifikset over alteret. Enhver forstår sikkert det. Men prøv å opplev den smerte. Stikk hårdt med spikeren. Den kristne kjærlighet er *smertefull lidelse!* — La spikeren minne oss om dette. — Håpet for Irland, og håpet om Irlands befrielse fra smerten, ligger i den gjensidige kjærlighet, for eksempel slik som St. Franciscus opplevde det, da han fikk ordre av Gud om å bygge opp San Damiano. Spikere kan frembringe smerte, men de kan også brukes til å bygge noe opp med. De kan brukes hver og en til å bygge opp kirken, eller hvis vi foretrekker det uttrykk, Guds familie!

Begynn så her å bygge Guds kirke opp igjen, gjør det til én kirke.»

Svend Åge Rasmussen.

Søster Anne-Lise Strøm O.P. ble den 20. august valgt til ny priorinne på Lunden Kloster etter søster Marie Jean Corenflos O.P. Søster Anne-Lise er den første norske forstanderinne for et kontemplativt kloster i moderne tid.

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Georg og Otto Foerster
Tlf. 21 69 06

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Åpenbaringen, Skriften, Kirken

Ved Arge Hauken o.p.

Allerede som barn skal Thomas Aquinas ha spurt: «Hva er Gud?» Hvilket svar han fikk forteller historien intet om, men at han beskjeftiget seg med spørsmålet hele livet igjennom, er noe vi alle vet. Hvem av oss har ikke følt dette spørsmålets vekt på ett eller annet tidspunkt i livet? Heri skiller ikke Thomas seg fra andre mennesker. At dette var et av hans første spørsmål i livet, stiller ham derimot i særklasse. I en serie korte artikler skal vi påny forsøke å ta for oss denne klassiske problematikken, fordi Thomas' problem er av en slik fundamental art at enhver generasjon og ethvert menneske bør ta stilling til det.

Vi lever imidlertid i en helt annen tid enn han, med andre forutsetninger og med andre kunnskaper om mangt og meget. Vi ville neppe gå rett på sak, som han gjorde det, men heller søke etter mulige innfallsporner til et foreløpig svar. For det første ville vi ikke stille spørsmålet på samme vis. For det annet ville vi slett ikke begynne med å spørre om *hva* eller *hvem* Gud er, men *hvor* han er å finne. Vi begynner derfor noe mer forsiktig med å spørre: «Hvor er Gud?» Først når vi vet i hvilken retning vi må se, kan vi konsentrere oss om hva eller hvem vi ser etter.

Skapningens vitnesbyrd

Den katolske kirke lærer at mennesket med fornuftens hjelp kan slutte seg til Guds eksistens ut fra selve skapningens orden, altså uten at Gud selv har gitt seg til kjenne på noen annen måte enn ved å gi tingene deres eksistens. Dette betyr ikke at man behøver gi seg i kast med den kompliserte diskusjonen omkring de såkalte «gudsbevisene». Det Kirken sier er at verden vitner om at Gud er, og at menneskets fornuft er i stand til å trekke denne slutningen. Den katolske tradisjon har aldri trodd at

menneskets fornuft er ødelagt eller totalt formørket som resultat av synden. Kirken hevder at det er ganske naturlig å tro at Gud er. Dette gjør den i kraft av skapningens godhet, dens skjønnhet, dens planmessighet og orden, og særlig på grunn av selve den menneskelige fornuft, det organ som er i stand til å trekke slutninger (det er her gudsbevisene eventuelt ville komme inn). Sporene av Guds virke er derfor å spore i makrokosmos (universets natur) såvel som i mikrokosmos (mennesket, dets sjeleliv).

Oppmerksomheten er derfor i første omgang vendt mot *naturen*. Med naturen forstår vi her menneskenaturen (mikrokosmos) såvel som universet i sin helhet (makrokosmos). Naturen er det første sted vi ville søke etter Gud, fordi vår egen natur er del av en helhet og en utvikling. Natur er felles for alt som er, også for mennesker. Vår egen natur er det som er oss nærmest.

Mikrokosmos er blitt oppfattet som kosmos i miniatyr. Et hvert menneske representerer skapningen som del av det hele, det hele i enkeltdelen. Psykologien hos mennesket blir derfor en viktig veiviser for den som vil søke etter Gud.

Estetikken vitner om Guds skjønnhet. Mystikken vitner om Guds enhet og annerledeshet. *Makrokosmos* bærer det samme vitnesbyrd. Orden og planmessighet, evolusjonen, biologi og hele naturvitenskapen, bærer alle bud om det samme: at Gud er. Ut fra en slik tankegang, og en slik bruk av ordene 'makrokosmos' og 'mikrokosmos', kan vi trekke en foreløpig konklusjon. Makrokosmos sier oss at Gud står bak, og samtidig midt oppe i det hele, som skaper, ordner, kraft, osv. Mikrokosmos antyder noe mer: at Gud er god, skjønn, enhetlig.

Denne type argumentering er gammel i kristen teologi, og her har vi bare forsøkt å gi en høyst summarisk og ufullkommen gjengivelse av hva den inne-

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

bærer i dag. Men det vil ikke si at det bare er de troende som kan anvende et slikt tankeskjema. Det er ofte et sitert faktum i vår tid at naturvitenskapelige miljøer er mer åpne for religion enn de humanistiske, og mye moderne psykologi har også fått et slikt åpent preg, f.eks. hos C. G. Jung og hans skole.

Imidlertid er det begrenset hva naturen kan si oss om Gud, sett fra troens standpunkt. Naturens vitnesbyrd vil oftest være preget av det indre, det vertikale, det individuelle og det intellektuelle. Derfor er dens mening så vanskelig å meddele. Derfor taler filosofer og mystikere (for vi befinner oss nå på deres domene) så forskjellige språk. Det estetiske og det mystiske er av en høyst personlig, ja, privat karakter. Denne innfallsporren har dessuten et noe passivt preg. De som vil søke Gud i naturen, og som betrakter makro- og særlig mikrokosmos som Guds 'sted', er filosofer, asketer og mystikere. Deres gudskunnskap er for de få, om i det hele tatt for andre enn dem selv.

Å søke etter Gud på denne måten er likevel ytterst vanlig. Den moderne oppblomstring av yoga, meditasjon og 'mystisk' religion er bevegelser i samme retning. Kirken kan aldri stanse ved naturens vitnesbyrd, nettopp fordi dette egentlig ikke rommer et gudsbilde, men kun en søken etter Gud, en Gud som skapningen bekrefter. Naturen sier oss *AT* Gud er, ikke *HVEM* han er. Gud i naturen er en upersonlig Gud.

Historiens vitnesbyrd

Naturen viste seg ikke å være Guds 'sted' i direkte forstand, for naturen kunne ikke besvare spørsmålet om hva eller hvem Gud er unntatt i en elementær forstand. Vi vender derfor oppmerksomheten mot et annet 'sted': t i d e n. Historien er også en mulig kilde til kunnskap om Gud.

Historien består i samspillet mellom mennesker. Hele dens lange og dramatiske ferd er oppstått av det faktum at mennesket er personlig, et individ, og at alle individer er innbyrdes forskjellige. 'Historie' er historien om menneskenes liv. Denne historien lærer oss fort mye om mennesket. Historien oppstår fordi personer er innbyrdes forskjellige. Personer er mer enn natur, de er bevisstgjort natur, individualisert natur, natur som søker sin egenart, sin egen personliggjørelse, sin frihet, sin identitet

Personer er historiens materiale, og denne historien finner sted på naturensscene, med kosmos som sin bakgrunn. I det øyeblikk personen betraktes som et rent stykke biologi, som et dyr, blir den gjort mindre enn seg selv (som f. eks. i all rasisme). En person er langt mer enn biologi og rase. Personen er et individ, med selvstendighet, fri vilje og tankeevne. Personen er et bevisst stykke natur, og derved distanserer den seg fra ubevisst natur til en utrolig grad.

Historien er altså historien om mennesker, om personer. Deres samliv er karakterisert ved de motsatte egenskaper av naturens. Historiens preg er det horisontale, det sosiale (fellesskapet), det ytre, handling, aktivitet, moral. Historien er naturen underlagt og på samme tid naturen overordnet. Historien er menneskets skapning, på godt som på ondt, og godt og ondt er de to egenskaper som karakteriserer historien tydeligst. Historien er en historie om hva personer gjør med natur (hvilket er tydeligere enn noensinne i vår vitenskapelige tidsalder). Historien er også en historie om hva personer gjør med personer, og her er vi ved sakens kjerne. Historiens sterke krefter er nemlig kjærlighet og hat, tiltrekning og frastøting mellom personer. Verdenshistorien er en eneste lang fortelling om mennesker som søker å bli sanne individer, finne sin egenart, sin frihet, sin lykke (som individ, slekt eller folk), og hva denne utviklingen har kostet: den enes frihet — den andres undertrykkelse, den enes lykke — den andres sorg, den enes utfoldelse — den andres tvang. Denne menneskelige historien har derfor et moralsk preg, en dimensjon naturen manglet.

Historiens gudsbilde er derfor personlig og moralsk. Sammenlignet med naturens vitnesbyrd er vi herved kommet et stykke nærmere et svar på spørsmålet: hva er Gud? Gud er mer enn natur — Gud er personlig. Naturreligionene kan bevitne hvor tvetydig naturens gudsbilde er, og selv det greske pantheon viser oss en gudeverden som virker underlig amoralsk. Historiens guder er nemlig skapt i menneskets bilde, og dette gudsbilde er like tvetydig som den menneskelige person.

(Forts.)

Brev fra . . .

(Forts. fra s. 3.)

hele verden til å komme til Rom den dagen om det er mulig, slik at de kan møte Peters etterfølger og synodefedrene og derved uttrykke det åndelige nærvær av alle familier i Kirken, forenet i tro og kjærlighet.

Til den hellige familie i Nasareth overlater jeg enhver familie for beskyttelse. Og av hjertet meddeler jeg min apostoliske velsignelse til dere, ærverdig brødre og kjære sønner og døtre, og særlig til ethvert hjem.

Vatikanet den 15. august, dagen for den hellige jomfru Marias oppdagelse i himmelen, i året 1980, mitt pontifikats annet år.

Johanes Paulus p p. II.

PAVENS BØNN

Gud, fra dig stammer al forældreværdighet
i Himlen og på jorden.
Far, du er kærligheden og livet.

Lad hver eneste familie på jorden
— gjennom din Søn, Jesus Kristus,
>født af en kvinde« og gennem Helligånden
blive til en ægte livets og kærlighedens
helligdom for alle slægter.

Styrk ved din nåde alle ægtefæller,
så de tænker og handler
til gavn både for deres egen familie
og for alle jordens familier.

Lad de unge finde hjælp i familien
til at udvikles i menneskelighed
og vokse i sandhed og kærlighed.

Lad ægtefællerne styrkes
ved ægteskabets sakramentes nåde,
så deres kærlighed kan overvinde
al svaghed og alle kriser,
som enhver familie nu og da må
gennemleve.

Med den hellige familie fra Nazaret
beder vi dig, om at kirkene
i familien og gennem familierne
må opfylde sin sendelse
til alle jordens folkeslag
og således bære rig frugt.

Thi du er livet, sandheden og kærligheden
sammen med din Søn i Helligåndens
enhed.

Amen.

Ligklædet i Turin

Af Lis Fabricius

Den 8. oktober 1978 sluttede en 42 dage lang udstilling af Jesu ligklæde i Turin. I et værelse ved siden af udstillingsrummet ventede en forsamling af internationale videnskabsmænd med deres udstyr på at udstillingen kunne lukke. Mellem dem befandt sig den engelske historiker og journalist Ian Wilson. Han har tilbragt de sidste 13 år med at undersøge de historiske og videnskabelige aspekter omkring ligklædet, og hans syntese foreligger nu i en bog, der er mere spændende end en kriminalroman: *The Turin Shroud*. Da klædets historie ikke er sammenhængende — der er flere missing links — er det forfatteren magtpåliggende at påvise, at det klæde, der indtil ca. 1200 omtales i litteraturen og blev kopieret af malerne i ikonografien, og som skiftevis blev betegnet som Mandylion og Veronikas svededug, var det samme, som nu opbevares i Turin nemlig Kristi ligklæde.

Det nuværende Urfa i det sydøstlige Tyrki, dengang Edessa er det historiske sted for den første omtale og udstilling af Mandylion. Hvis man folder et klæde på godt 4 m 3 gange sammen, opstår der 8 lag. På denne måde er ligklædet måske allerede i graven i Jerusalem blevet lagt sammen og transporteret, så kun hovedet har været synligt og er blevet vist frem. For at fremhæve dets ophøjede herkomst blev det i Edessa på forsiden forsynet med et guldtrådgitter, der var en efterligning af den tids hårpynt til kongelige personer. Portrættet var omgivet af den største mystik og havde ry for sin beskyttende og undergørende virkning, og det blev brugt som talisman mod fjendtlige angreb. I den ortodokse kirke har kopier af Mandylion været et tradition helt op til nutiden blandt andet i talrige ikoner. Man var ikke i tvivl om, at billedet på klædet, var et portræt af Jesus, men oprindelsen fortabte sig i det uvisse og gav derfor anledning til en del legender. Kun hed det sig, at det var malet ikke af menneskehænder.

De særlige kendetegn for Mandylion som blev efterlignet i kopierne, gennemgås nøje i bogen, idet de svarer mere eller mindre minutøst til de træk, som er så karakteristiske for hovedet på ligklædet: Hårets længde og placering, skæggets tvedelte form, de horisontale streger på pande og hals og de v-formede figurer på og over næsen. Det originale Mandylion blev udstillet meget hyppigt i de første 1200 år, hvor tilskuerne må have fået det samme indtryk, som Ian Wilson fik på udstillingen i anledning af TV optagelsen i 1973, blot med den forskel, at han så det overvældende syn af både hovede og den dobbelte skikkelse, hvor de kun har set hovedet. Han beskriver det således: «Ansigtet har noget maskeagtigt over sig, øjnene er lidt ugleagtige og hovedet ligesom skilt fra kroppen. På nærmere hold forsvinder det som i en tåge. De tilsyneladende åbne øjne er forklaringen på, at oldtidens tilskuere har troet, at det var billedet af den levende Jesus.»

I slutningen af 1100-tallet sker der en revolution i klædets historie: Klædet er

blevet foldet ud, og i folderne har man fundet omridset af Jesu fulde dobbelte skikkelse. Mandylion var blevet afsløret som Kristi ligklæde. Det havde ikke været den unge kristendom tilladt at afbilde lidelsen, blodsporene i panden var f.eks. blevet efterlignet som hårtjavsner, men nu sker også forandringen i kunsten: Der skabes passionsbilleder og scener fra nedtagelsen af korset og begravelsen. Omtrent samtidigt forsvinder klædet på mystisk vis. Om dets skæbne i de neste tavse 150 år, før det i 1553 dukker op i den franske korsridder Geoffrey de Charneys øje, fremsetter Ian Wilson spændende hypoteser. De franske korsriddere erobrede i 1204 Konstantinopel og plyndrede byen for masser af relikvier, deriblandt sikkert også Mandylion, der måske med tempelridderne kom til deres fæstning Acre i Palæstina. Da Acre blev erobret af muslimerne i 1291, er klædet kommet til Frankrig og dyrket under så hemmelige ceremonier, at et par af tempelherrerne på kong Philip den Smukkes ordre blev brændt på bålet, fordi han ikke kunne finde det Idol, som det rygtedes, at ordenens medlemmer dyrkede under deres natlige seancer. Men Geoffrey de Charney, klædets først omtalte ejer, bragte klædet frem i dagens lys. Han overdrog kannikerne i Lirey at arrangere en udstilling, hvilket førte til de voldsomste angreb fra kirken. Biskoppen af Troyes, Pierre d'Arcis skrev i et langt harmdirrende brev til Avignon-paven Clemens d. 7 om klædet, at det ganske givet var malet af en falskner, men så snedigt udført, at alle troede, at det var Jesu ligklæde. Det kunne ikke være tilfældet, skriver han, for så var det blevet omtalt i evangelierne, og så havde det ikke kunnet skjules i 1300 år. Paven var mere usikker og gav tilladelse til udstillingen af klædet, der dog meget diplomatisk skulle betegnes som en repræsentation af Kristus. Klædet var nu en historisk genstand, der i de følgende århundreder skiftevis ejedes af grever og kongelige personer, indtil det i 1578 endte i Turin. Byens nuværende ærkebiskop Ballestrero, der tiltrådte i 1977, har erklæret, at klædet ikke tilhører nogen enkeltperson, ej heller Italien eller Turin, men hele verden. Alt hvad han forlanger til gengæld for de vidtstrakte beføjelser, videnskabsmændene har fået, er at blive informeret.

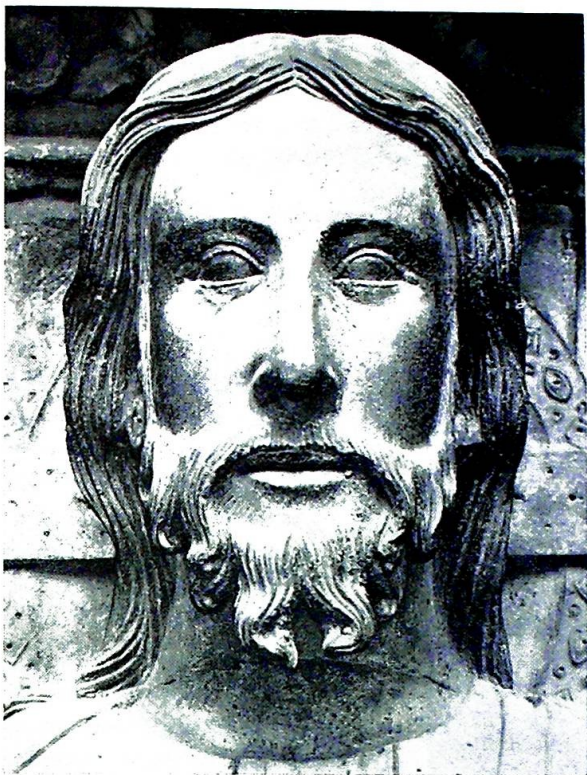
Det er snart 100 år siden, at klædet trådte ind i videnskabens og teknologiens tidsalder. I 1898, der var 50-året for oprettelsen af det italienske kongedømme, blev der arrangeret en udstilling af klædet, og den turinske sagfører og amatørfotograf Secondo Pia fik som den første lov til at fotografere det. Et

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst

Med tre forretninger i sentrum.

Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

forsøg mislykkedes, men efter udstillingens slut prøvede han at exponere i 14 minutter, og efter midnat skyndte han seg over i sit atelier for at fremkalde det. Han beskriver selv den letelse, han følte ved, at der overhodet var noget på negativet, men følelsen blev hurtigt forvandlet til en gysende fornemmelse af ærefrygt, da der på glassets negativ kom til syne ikke et spøgelse af den skyggelignende figur, som han så på klædet, og som han havde ventet, men i stedet for et umiskendeligt fotografisk portræt. Klædet havde gennemgået en dramatisk forandring. Istedet for det lidt groteske maskeaktige udseende var manden på klædet velproportioneret og imponerende af bygning. Mest slående var ansigtet, utroligt livagtigt mod den sorte baggrund.

Efter 80 års omfattende videnskabelige undersøgelser står det nu fast, at figuren på klædet forestiller en korsfæstet, der i de mest dramatiske detaljer stemmer overens med evangeliets beretning om Jesu passion. Klædet er af bomuld og stammer fra østen. Det er ca. 2000 år gammelt og bærer pollen fra en plante, der kun findes i egnen omkring det døde hav. En billedeanalysator fra rumfartslaboratoriet i Pasadena i Californien har produceret det opsigtsvækkende billede af hele figuren i 3-dimensionel teknik med klædets varierende linieintensitet som grundlag og derved anskueliggjort figurens dybde, ja hele dens volumen. Det er Jesus som skulptur,

en fantastisk tanke. Med dybdevirkningen er der kommet nye detaljer for dagen. På øjenlågene ses nogle cirkelformede fortykkelser, der ligner mønter. Ian Wilson oplyser, at det var begravelseskik blandt jøderne at legge mønter på de dodes øjne for at holde dem lukkede. Også nakkens relief viser, at hårete er samlet i en tyk hestehale midt bagi, som jødiske mænd bar på den tid.

Der er opstået en hel litteratur om emnet. Man afventer en samlet opgørelse af data, der er enorme, og det internationale team af implicerede har en indbyrdes kode til formålet. Det store spørgsmål er nu: Hvordan er billedet overhovedet opstået? Man kunne tænke sig, at det var skabt ved aftryk af blod, sved, begravelsesurter osv., men der er lige så tydeligt billede af de steder, der ikke har været i berøring med klædet. Dets aftryk af hår, blod, slag har ingen substans, og der er slet intet blod. En kemisk analyse viser en total mangel på hæmoglobin. Blodaftrykkene ligner mere skelbillede af blod end blod selv. Forskelligt organisk stof har også forskellig bølgelængde, men denne er overalt den samme, blot svinger den i intensitet. Ved overskjæring af de mm tynde tråde viser det sig, at de

alle er rene indeni. Da farvedannende partikler sidder kun på overfladen og unddrager sig identifikation. Der er endvidere fuldkommen rent mellem trådene og trods klædets finhed intet spor af billede på bagsiden. Billedet kan ikke være blevet til gennem direkte kontakt, men må være skabt på afstand. Ian Wilson beskriver billedets farve som svagt blækspruttefarvet, en farve der ligner oxydering, før noget brænder. Hvad der end formede billedet, har det været kraftigt nok til at projicere det på en afstand af 4 cm, men blidt nok til ikke at odelægge de steder, hvor der var direkte kontakt f.eks. hele ryggen. Billedformningen er helt egal. Var det en lynudstråling i opstandelsesøjeblikket?? Eet er sikkert: Der er foregået en ukendt billeddannende proces fra et mystisk energilegem. Det er klædets altoverskyggende mysterium.

Den vantro Thomas fik lov at se og føle, og han troede. Ian Wilson blev som historiker opfordret til at deltage i undersøgelserne af ligklædet. Inden da var han agonstiker. Det er han ikke mere, måske ikke så meget på grund af de talrige beviser på klædets autencitet som på grund af en udvidet bevidsthed om mysteriets fortsatte eksistens, dets nutid. Hans historiske intuition virker genial, og medrivende er han betagelse af det nyy lys, som vor tid, rumfartstiden, har kastet over Santa Sindone i Turin, hele verdens klæde.

Ian Wilson: *The Turin Shroud*. 368 pp. Penguin Books 1979.

PAVEN TIL LOURDES OG STRASBOURG I 1981

Paven kommer til å besøke Frankrike på nytt i 1981. Han skal besøke Europarådet i Strasbourg til dets andre termin i 1981, og dessuten det store valfartsstedet Lourdes i Sør-Frankrike i juli.

C. HANSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

Når ikke-katolikken er den fraskilte

Av Baby Johannessen

Når vi i den katolske kirke diskuterer de skiltes og gjengiftes problemer, diskuterer vi ut fra den situasjon at begge parter er tilhørende vår kirke. Egentlig kan vel den situasjonen ikke by på så store problemer, fordi begge parter ved inngåelsen av ekteskapet visste at det var et sakrament og måtte kjenne til kirkeretten.

Annerledes stiller det seg faktisk når den fraskilte part *ikke* er katolikk og ikke akter å bli det, men ønsker å inngå ekteskap med en ikke-før-gift katolikk. I og med den økumeniske vind som blåser over land — og takk for dét! — dukker da spørsmålet opp om den ikke-katolske part i sitt tidligere ekteskap ble viet i kirke eller hos byfogden. I begge tilfelle vil det — til syvende og sist — bli spørsmål om å erklære det tidligere ekteskap for ikke

å ha eksistert, hvis nytt ekteskap innvilges.

Således trekkes da også den ikke-katolske parts fraskilte ektefelle inn — en part som kanskje står milevidt fra den katolske kirke. Men da skal vedkommendes *barn* bli erklært for *utenomekteskapelige!* Det er for hardt!

Her er det noe som ikke stemmer. Selv som katolikker har vi vel en rettsfølelse ut fra vanlig praksis i det omgivende samfunn? Ikke at vi skal gi etter for press, men er det moralsk riktig å pålegge ikke-katolske parter en kirkerett og moralkodeks som egentlig bare kan gjøres gjeldende for den katolske part? Som i dette tenkte tilfelle forutsettes ikke-før-gift og dermed i pakt med kirkens påbud.

Jeg håper en kirkerettslærd kan gi et skikkelig svar på dette spørsmålet,

som sannsynligvis har aktualitet for mange, ikke minst de unge katolikker som ferdes i ikke-katolske miljøer. Hittil har det vært et problem for voksne katolikker av den noe eldre årgang, som har måttet se at problemet har vært skjøvet under teppet av kirken, som ikke-eksisterende. Men i dagens samfunn hvor skilsmisseprosentsen er faretruende høy, vil de unge katolikker ganske sikkert også få oppleve at den «utvalgte» er fraskilt. Skal kirkeretten stå over kjærligheten?

Hva med samboenhet? Hvis en prest gir velsignelsen, kan to samboende da utelukkes fra sakramentene — jeg mener, to samboende katolikker? Hva hvis den ene part er katolikk, den andre ikke? Eller lever de etter den gitte velsignelse i pakt med kirkens bud?

Hvis kirkens strikte holdning fortsatt gjøres gjeldende, hvorledes skal da den katolske part forklare tingenes tilstand for ikke-katolikken? Her trengs en virkelig årsaksforklaring. En fraskilt human-etiker eller ateist vil ha meget vanskelig for å forstå at den katolske kirkes påbud skal holde ham eller henne tilbake fra å få sin kjære — hvis den kjære tilfeldigvis er katolikk. Her trengs ihvertfall argumenter — og da argumenter gode nok til å ha gjennomslagskraft blant tenkende mennesker. Det forutsettes i ovenstående hele tiden at den katolske part ønsker å være en trofast katolikk og

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen *a/s*

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse

Ordner alt

Egen parkeringsplass

Vi har fått inn en ny gjendikting av:

Broder Eysteinn: LILJA, gjendikting ved Knut Ødegård,
illustrert av Bjørn Bjørneboe, kr. 280,—. En praktfull bok.

Norvegia Sacra, Bind XXIII, Epistolarum Commercium,
P. Laurentii Nicolai Norvegi S. J. — Johs J. Duin —
Oskar Garstein, kr. 145,—.

Vi har igjen på lager de små bønnebøkene for barn a kr. 6,—:

I Guds omsorg, Ved morgengry, Ved bordet, Ved sengen.

Dan Lindholm: Små sagn om store ting, kr. 39,50.

Min Messebok, kr. 16,—.

Gud tilgir meg, kr. 15,—.

Danske bøker:

Carretto: Ørkenstilhed i storbyen, kr. 47,50.

Den Romersk-Katolsk Evangelisk-Lutherske Kommissjon:
Herrens Nadverd, kr. 52,—.

7 kristne der skapte fornyelse i verden, kr. 62,—.

Nytt opplag av Bill Clarke: Enough Room for Joy, kr. 52,—.

Muggeridge: Christ and the Media, kr. 18,—.

Martin Luther King: Strength to Love, kr. 18,—.

John Powell S. J.: Why am I afraid to Love? kr. 21,50.

John Powell S. J.: Why am I afraid to tell You Who I am? kr. 21,50.

TORS DAG HOLDER VI ÅPENT FRA KL. 9 — 18.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 9—14.

Torsdag 9—18.

lydig lem på kirkens universelle le-
geme.

Er det ikke en brist i kirkerettens
logikk når det samtidig åpnes adgang
for enker/enkemenn til å gifte seg
igjen? Selv om de fortsatt er glad i den
døde ektefelle! Hvis det er den ikke-
katolske (men også katolske) part
som er enke/enkemann kan katolikken
inngå ekteskap med vedkommende
uten store vanskeligheter. Altså også
om kjærligheten mangler.

Men med en fraskilt ikke-katolikk
kan en katolikk ikke inngå ekteskap
på *anstendig vis*, om enn kjærligheten
er stor og ekte hos begge parter.

Resultatet kan iblant bli at den ka-
tolske part lar kjærligheten seire og

vender kirken ryggen. Har vi da å
gjøre med en kjærlighetsløs kirkerett?
Ihvertfall skal den katolske part da
være ganske sterk i troen og sin tro-
fasthet mot kirken for ikke å følge
hjertets røst og inngå ekteskap med en
for kirken uønsket partner. Presset fra
omgivelsene til å trosse kirkens bud
vil også telle med, medmindre den ka-
tolske part lever i en 100 % katolsk fa-
milie, og det gjelder de færreste av oss
norske katolikker.

Det jeg altså etterlyser er *holdbare*
argumenter for at kirkens bud skal
gjelde for ikke-katolikker som blir in-
volvert, og det faktisk for mange ledd
ikke-katolikker!

Problemet er enkelt nok hvis den ka-

tolske part vender kirken ryggen. Det
dreier seg her om den katolske parts
mulighet for å ha del i sakramentene,
også etter inngåelse av ekteskap med
ikke-katolsk part, for hvem kirkens
bud egentlig er irrelevante.

St. Olav's ekspedisjon ber de
abonnenter som ennå ikke har
betalt for 1980 om å innbetale
kr. 85 til giro 2046480.

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

**Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge**

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog- messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lord.: 19.00 send.: 9.30 (eng) 19.00	—	11.00
Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44			
<i>St. Hallvard kirke, Frans'kanerne,</i> Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke, Dominikanerne,</i> Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 18.30	11.00	—
<i>Vår Frue Villås kapell, Montebello,</i> Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55</i>	9.00	11.00	—
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587</i>			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> lord.: 18.30 Tyholmen, tlf. 22 209 send.: 8.00		11.00	—
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i> lord.: 19.00 Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10 send.: —		11.00	—
<i>Vår Frue Kirke, Helleveien</i> send.: 9.30			
<i>Florida kapell, Nygaardsgt. 124</i>	19.00		
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> lord.: 18.00 Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19 send.: 8.30		10.30	—
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00	—
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Krestian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00	10.45	—
HAMAR: <i>St. Torlins kirke,</i> lord.: 18.00 Torvgt. 113, tlf. 23 751 send.: —		11.00	—
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresas kirke,</i> Vestergt. 5, tlf. 22 381	9.00	11.00	—
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lord.: 18.00 send.: —	11.00	—
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken,</i> Wedemangsgate 3 A, tlf. 52 550	lord.: 18.00 send.: —	10.00	—
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romer'ksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.30	11.15	—
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	17.00	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverresgt. 26, tlf. 50 793	lord.: 18.00	11.00	—
STABEKK: <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45	—
<i>Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69</i>	9.15	10.30	—
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke,</i> lord.: 17.00 Dronningens gt. 8, tlf. 25 534 send.: 8.30 9.30		11.00	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandef'ordsgt. 1, tlf. 11 949		11.00	—
VOSS: <i>St. Olavs kapell</i> Finne, tlf. 12 510		Efter avtale	—
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2	8.45 19.00	11.00	—
B'skopen og prestegården, tlf. 21 214			
<i>St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670</i>	6.15	—	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i> Fl'ntegt. 5, tlf. 72 779		11.00	—
LEVANGER: <i>St. Torlins kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29</i>		11.00	—
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467		11.00	—
ALESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> lord.: 17.00 Norgesund, tlf. 37 558 send.: 8.30		11.00	—
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, Stor-</i> gt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	lord.: 18.00 send.: —	11.00	—
<i>St. Elisabethsøstrene,</i> Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	send.: 8.00	—	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30	—
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 11 447	19.00	11.00	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> lord.: 15.00 Skolegt. 4, tlf. 61 501 send.: —		10.30	—
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken,</i> Håreksgt. 82		18.30	—
SELFORS: <i>Vår Frelses kirke,</i> Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale	—

GUDSTJENESTENE I TRONDHEIM KL. 9.00 OG 11.00 SØNDAGER.

Vatikanradioens utsendelser på
NORSK/dansk er hver mandag
klokken 20.15 norsk sommertid
og høres best på 31 og 25 m
kortbølge eller 9645 henholdsvis
11715 kz.

LITURGISK KALENDER

OKTOBER

1. Terese av Jesusbarnet, jomfru. Job. 9, 11-12. 14-16. Luk. 9, 57-62.
2. De hellige verneengler. 2. Mos. 23, 20-23a. Mt. 18, 1-5. 10.
3. Ferial. Job 38, 1.12-21; 39, 33-35. Luk. 10, 13-16.
4. Frans av Assisi. Job 42, 1-3.5-6.12-16. Luk. 10, 17-24.
5. **27. alm. søndag.** Hab. 1, 2-3; 2,2-4. 2. Tim. 1, 6-8.13-14.
Luk. 17, 5-10.
6. Ferial eller Bruno, prest. Gal. 1, 6-12. Luk. 10, 25-37.
7. Vår Frue av rosenkransen. Gal. 1, 13-24. Luk. 10,38-42 eller
Ap.Gj. 1, 12-14. Luk. 1, 26-38.
8. Ferial. Gal. 2, 1-2.7-14. Luk. 11, 1-4.
9. Ferial eller Dionysius, biskop, og ledsagere, martyrer eller
Johannes Leonardi, prest. Gal. 3, 1-5. Luk. 11, 5-13.
10. Ferial. Gal. 3, 7-14. Luk. 11, 15-26.
11. Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. Gal. 3, 22-29.
Luk. 11, 27-28.
12. **28. alm. søndag.** 2. Kong. 5,14-17. 2. Tim. 2, 8-13.
Luk. 17, 11-19.
13. Ferial. Gal. 4, 22-24.26-27.31 - 5, 1. Luk. 11,29-32.
14. Ferial eller Callisius I., pave og martyr. Gal. 4, 31b - 5, 6.
(Gr 5, 1-6). Luk. 11, 37-41.
15. Teresa av Avila, jomfru. Gal. 5, 18-25. Luk. 11, 42-46.
16. Ferial eller Hedvig, nonne, eller Margrete Marie Alacoque,
jomfru. Efes. 1, 1-10. Luk. 11, 47-54.
17. Ignatius av Antiokia, biskop og martyr. Efes. 1, 11-14. Luk.
12, 1-7.
18. **Lukas**, evangelist. 2. Tim. 4, 9-17a. Luk. 10, 1-9.
19. **29. alm. søndag.** 2. Mos. 17, 8-13. 2. Tim. 3, 14 - 4, 2. Luk. 18, 1-8.
Kollekten går til misjonene. (Jean de Brébeuf og Isaak Jogues,
prester, og reisefeller, martyrer, og Paulus av Korset, prest,
feires ikke.
20. Ferial. Efes. 2, 1-10. Luk. 12, 13-21.
21. Ferial. Efes. 2, 12-22. Luk. 12, 35-58.
22. Ferial. Efes. 3, 2-12. Luk. 12, 39-48. Årsdagen for innsettelse av
pave Johannes Paulus II.
23. Ferial eller Johannes av Capestrano, prest. Efes. 3, 14-21. Luk.
12, 49-53.
24. Ferial eller Antonius Maria Claret, biskop. Efes. 4, 1-6. Luk.
12, 54-59.
25. Ferial eller Jomfru Marias lørdagsmesse. Efes. 4, 7-16. Luk.
13, 1-9.
26. **30. alm. søndag.** Jesu Sirak 35, 15b-17.20-22a. (Gr 12-14.16-18).
2. Tim. 4, 6-8.16-18. Luk. 18, 9-14.
27. Ferial. Efes. 4, 32 - 5, 8. Luk. 13, 10-17.
28. **Simon og Judas**, apostler. Efes. 2, 19-22. Luk. 6, 12-19.
29. Ferial. Efes. 6, 1-9. Luk. 13, 22-30.
30. Ferial. Efes. 6, 10-20. Luk. 13, 31-35.
31. Ferial. Filip. 1, 1-11. Luk. 14, 1-6.

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

EKSTRAHJELP

søkes til St. Olav Bokhandel. Arbeidet omfatter ekspedisjon av
bladet St. Olav og hjelp i bokhandelen. Interesse for bokhandelens
spesielle litteratur en fordel. Hjelpen ønskes tirsdag, torsdag og
enkelte lørdager. Henvendelse:

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, tlf. 20 72 48

Nonni på frimerker

Nonni? — Hvem er han? Ja, det er sannsynlig at han er nokså ukjent for de fleste katolikker i dag. Men det er mulig at det finnes enkelte eldre som ennå husker bøkene om Nonni. Eventyret om den lille islandske gutten som dro ut i verden. Bøkene kom i enorme opplag og på mange språk i årene frem til og under første Verdenskrig, og de skildret Nonnis opplevelser hjemme på farsgården i nærheten av Akureyri sammen med broren Gunnar. — Men Nonni var en virkelig person. Han var identisk med pater Jon Sveinsson s. j., som gjennom et langt liv tjente den katolske kirken, dels som en elsket lærer ved Sct. Andreas Kollegiet i Ordrup ved København inntil nedleggelsen i 1920, dels som reiseprest (til fots eller på sykkel(!)) tilknyttet jesuittenes ordenskommunitet ved Jesu Hjerte Kirke på Vesterbro. Pater Sveinsson døde i 1942, 80 år gammel. Men han hadde, skjønt han kom fra «det ytterste Thule» formådd å bli verdensberømt. Ikke bare ute «i den store verden», men frem for alt hjemme på Island. Og det skyldtes ikke minst hans beretninger om sin egen barndom, som han hadde skildret i historiene om Nonni. — Pater Sveinssons far, Einar Ásmundsson ble vennskapelig forbundet med en fransk katolsk prest, abbe Baudoin, som av den katolske prefekt i København, Herman Grüder, var sendt til Saga-øen for å ta seg av sjelesorgen til de mange franske fiskere, som især om vinteren søkte inn til Island. — Den danske grunnlov hadde ennå ikke

nådd Island, så religionsfrihet var et ukjent begrep. Overtredelser av forbudet mot for eksempel å huse katolske eller ikke-lutherske prester ble straffet uhyre strengt, hvilket bl. a. innebar at den franske prest som hadde tatt opphold i Akureyri gikk i bokstaveligste forstand for lut og kaldt vann og i realiteten var døden nær av bare sult. Einar Ásmundsson fra Nes som var ganske velhavende brøt derfor loven og tok seg av presten hvilket førte til straff, som Einar appellerte til Høyesterett i København. Venenskapet mellom Einar og pastor Baudoin førte bl. a. til konversjon og senere høy anerkjennelse fra paven i Roma. Men ikke minst førte det til at brødrene Jon og Gunnar reiste til Amiens i Frankrike, hvor Jon tok artium og senere studerte teologi, mens Gunnar vendte hjem til Island og førte gården videre.

Det islandske postvesen har nå hedret sin store sønn ved å utgi en serie frimerker med hans portrett.

S. R.

KARDINAL KONIG (WIEN) TREK TILBAKE

Wiens erkebiskop, kardinal Frans König, har bedt paven om å få tre tilbake fra sitt embede. Han fyller i august 75 år.

NY BISKOP I ANTWERPEN

Paven har utnevnt den 47-årige teologiprofessor Paul van den Berghe fra Gent til ny biskop av Antwerpen, etter biskop Danneels, som i januar ble utnevnt til erkebiskop av Brussels.

MOSKVA: FØRSTE NYE GUDSHUS SIDEN 1917 ÅPNET

Før første gang siden revolusjonen i 1917 er det offisielt åpnet et nytt gudshus i Moskva. Det dreier seg om kapellet i kultursenteret i olympiabyen. Ved innvielsesseremonien deltok geistlige fra den russisk-ortodokse, den katolske, de baptiske og den lutherske kirke. Man arbeider med å sette istand også en synagoge og et buddhisttempel.

TROEN HAR OVERLEVD I KINA

Små kristne celler og familier har overlevd i Kina, og begynner nå å blomstre, melder den kinseiske pater Pang, som nylig har besøkt det nordlige Manchuria. Pater Pang flyktet fra Kina ved den kommunistiske maktovertagelse og bosatte seg i Malaysia, og fikk tidligere i år anledning av de kinesiske myndigheter til å besøke sine hjemtrakter i Manchuria.

Av de 66 prester som ble fengslet på femti-tallet, har bare seks overlevd de opptil 27 års opphold i arbeidsleir, fortalte Pang ved tilbakekomsten til Malaysia. Alle er eldre enn 67 år. Det var først i 1978 at katolikkene igjen ble innrømmet en viss religionsfrihet, og siden da har kirkebesøket vært overveldende, melder han. Også unge under 18 år, som i følge loven ikke har lov til det, praktiserer den kristne tro. Den såkalte «Patriotiske Kirke», en kommunistisk-styrt kirke som har brutt med Vatikanet har ubetydelig oppslutning i Nord-Manchuria, mener han.

Det antas at det finnes mellom 20 000 og 40 000 hus-kapeller i Kina, og at «menighetene» deres i gjennomsnitt er ca. 50 troende. For tiden er det 22 kirker offisielt bruk i landet, men nye gjenåpnes med jevne mellomrom. De «patriotiske katolikker» kommer snart til å åpne et presteseminar.

KINESISKE ORDENSFOLK TAR KONTAKT MED KIRKEN I UTLANDET

Medlemmer av den katolske misjonsorden Steyler-misjonærene har i den senere tid kunnet ta kontakt med sin orden i utlandet. Det de kinesiske ordensmedlemmene fremfor alt ber sitt ordenshovedkvarter om, er liturgiske bøker på kinesisk, så de igjen kan feire messen. En kinesisk Steyler-misjonær i Nanking forteller om hvordan han samarbeider med en protestantisk prest i en del av en moské, og om at ordenen underlig nok har tilvekst i landet — en ordensstudent skulle snart motta prestevielsens sakrament.

En Steyler-prest i Lanchow forteller om den lille gruppen der, og om hvilke problemer de har. Den kommunistisk-vennlige «Patriotiske Kirke» har forsokt å fordrive en av hans medbrødre bort fra byen — foreløpig uten hell.

FORSIKRINGSSELSKAPET LIVSFORSIKRINGSELSKAPET
VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Fra Legmannsrådets arbeidsdag

Europeisk Forum for nasjonale legmannsråd var i sommer samlet i Madrid. 19 delegasjoner og 2 observatører fra 17 europeiske land møttes til det 2-årige møtet. Norge var representert med en delegasjon på 5.

Det deltok også observatører fra forskjellige internasjonale katolske organisasjoner og fra andre kirkesamfunn. Det var representanter for den europeiske bispekonferansen og fra det pavelige råd for leg-apostolatet i Roma.

Europeisk Forum ble startet i 1970 i Innsbruck og holdt nå sin 6. samling under temaet: «De kristnes bidrag til en ny livsstil — hvordan kan de kristne i dagens Europa leve Kristi bud om kjærlighet?» Under dette hovedtema ble det i forskjellige studiegrupper behandlet tre undertemaer: «Den sosio-økonomiske situasjon og samarbeid i arbeid», «Europas ansvar overfor den 3. verden», «Familien i det moderne samfunn».

I studiegruppene ble delegatene gjensidig informert om både forskjellige og likeartede forhold i de enkelte land. Spesielt i gruppene som behandlet familien viste analysene av dagens situasjon og utsiktene for fremtiden stor likhet. I en rekke land er det tendens til en familiefiendtlig lovgivning. Arbeidsforholdene gjør det vanskelig for mange familier og gir bakgrunn for utviklingsmuligheter, samtidig som familiens frihet også reduseres. Videre ble behandlet de vanskeligheter som møter familien som et kristent fellesskap som skal leves samtidig som den har en oppgave i samfunnet og som allerede i den nærmeste omkrets møter andre verdinormer. I denne sammenheng ble kritisert og beklaget at under forberedelsene til den europeiske bispesynode som skal holdes høsten 1980 er legfolket blitt hørt i for liten grad.

I sin åpningstale henviste erkebiskopen av Madrid — som også er formann i den spanske bispekonferanse — til legfolkets stilling etter det annet Vatikankonsil. Han fremhevet at legfolket er likeberettigede medlemmer av Guds folk i den tjenesten for menneskene som hele Kirken har fått i oppdrag. Paven, biskopene og prestene er i dag mer enn noensinne henvist til legfolkets medansvar og medarbeid gjennom legapostulatet.

I et budskap til Europeisk Forum fremhevet statssekretær Kardinal Casaroli at Europeisk Forum er et bevis for solidariteten mellom de kristne i Europa.

Som pave Johannes Paul II sa under sitt besøk i Frankrike så virkeliggjør mennesket seg først selv i massen når kravene legges vekk. Den fare som består i Europa for materialisme, forbrukersamfunn og velferd for enhver pris, må de kristne modig motstå: «Ja, ta Kristi kjærlighet som rettesnor for deres liv».

KINESISKE BISKOPER FAR ANGIVELIG REISE TIL ROM

I følge den australske økonom Audrey Donnithorne, som har vært i kontakt med de kinesiske myndigheter nylig, er Peking nå rede til å la de åtte eller ni overlevende katolske kinesiske biskoper som ble utnevnt i 1949 av paven, reise ut og bosette seg i Vatikanet Disse biskopene ble avsatt på femti-tallet, og et regimevennlig hierarki ble oppbygd. Bortsett fra Shanghais biskop, Ignatius Kung Ping Mei, er nå alle de av Rom utnevnte biskoper ute av fengsel. Donnithorne hevder å vite fra sikre kilder at de legitime biskoper gjerne vil til Rom.

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstyrsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

Det finnes nå stadig vekk flere og flere barn som blir oppdratt uten religion selv om foreldrene er kristne. De påberoper seg barnas fri vilje og fri avgjørelse i livets viktigste spørsmål.

Vi vil tale om dette spørsmål bare med den forutsetning at vi tror på Gud og holder oss for kristne. Hvis det ikke er tilfelle, så har denne problemstilling ikke noe grunnlag for oss.

Det er guddommelig rett at barn blir oppdratt religiøst, det følger ut fra kjennsgjerningen at mennesket er Guds skapning, dets formål her på jorden er å tjene Gud, utføre hans vilje og dets evige formål er å komme til Gud og lovprise ham i all evighet. Så er mennesket her på jorden underkastet Guds vilje, avhengig av ham fra livets første øyeblikk av til hans siste åndedrag. Han er Guds skapning i hele sitt liv, ikke bare fra den tid av da han kan bruke sin fornuft. Denne kjennsgjerning er ikke avhengig av ham, om han vil eller ei, om han underkaster seg Gud eller om han opprører seg mot ham. Da han har fått sitt jordiske liv fra sine foreldre, er de ansvarlige for ham, inntil han har kommet til fornuft og kan bestemme seg selv. De skal sørge for at barn blir oppdratt etter Guds vilje. Det er foreldrenes naturlige rett å bestemme barnas trosbekjennelse, hvilket trossamfunn de skal tilhøre. Altså hverken kirken eller staten har rett til å bestemme det. Men de kristne, døpte foreldre har også forpliktelsen til å oppdra sine barn i den kristne tro.

Det finnes også kristne foreldre som tenker anderledes. De sier det er mot den menneskelige viljens frihet når mennesket blir oppdratt religiøst mot eller uten hans vilje. Det er etter deres mening religiøs tvang. På denne påstand kan svares: Mennesket bestemmer heller ikke selv om han vil bli Guds skapning eller ikke. Det er en kjennsgjerning som må bli tatt hensyn til, som må ha sine følger på et menneskes liv. Hvis foreldre — selv om de er døpt og er kristne — ikke vil anerkjenne dette krav som

Apropos livssynsparagrafer

grunner seg på naturloven, så for-
sømmer de sine forpliktelser som de
har fått som kristne foreldre ved
det kristne dåps sakrament.

Da reiser seg problemer når barna
blir store og begynner å tenke selv-
stendig

Jeg er i kontakt med noen som er
oppdratt uten religion, f. eks. Elin
som er 14—15 år.

Jeg kom i kontakt med henne gjen-
nom «Aftenposten»s spalte «Lesernes
mening» og nå står jeg i personlig
brevveksling med henne. Hun skrev
til meg engang: «Jeg er døpt, men
vokst opp i et hjem hvor kristendom-
men ikke har spilt større rolle. Mine
foreldre har alltid gitt meg fri adgang
til å danne mine egne meninger. Kris-
tendommen er etter min mening en
ganske alvorlig sak, og jeg har derfor
studert kristendom med stort alvor.»

«Første gang jeg begynte å tvile,
var i 2. klasse da vår lærerinne sa at
kristne mennesker er gode og men-
nesker som ikke er kristne er onde.
Dette satte en støkk i meg og jeg
begynte å lure om de kristne var så
gode som de selv sa. Min mor er syke-
pleier og ikke kristen. Hun har viet
sitt liv å hjelpe andre mennesker, men
ved at hun ikke er kristen, er hun
derved ond?»

En ting jeg også synes er så galt,

er at helt fra vi var små, ble vi opp-
lært i at kristendom var den eneste
riktige religion. Vi har aldri fått noe
innblikk i andre religioner, så vi
kunne ha dannet våre egne meninger.
Når min lærerinne på folkeskolen
skulle snakke om f. eks. muhamme-
danerne, snakket hun om dem som
disse «snåle folkene som la seg ned
på bakken på alle tider av døgnet».
Det synes jeg er galt. Vi flirte jo
selvfølgelig og syntes de var veldig
tåpelige. Altså var det bare kristen-
dommen som ble tatt alvorlig. Det
er ikke mange på min alder som har
dannet seg noen mening om kristen-
dommen, hva er grunnen til dette? Jo,
vi er for unge. Vi har ikke bestemt
oss, med andre ord, alt for barns-
lige.

De er et typisk eksempel på hvor
meget det kan skade, hvis den kriste-
lige oppdragelse av småbarn skjer på
en feil, vrang måte. Men det er en
alminnelig erfaring at en uduelig læ-
rer kan anrette store skader i hvilket
som helst fag, ikke bare i religion.
Men i religionsundervisning er skader
som blir gjort, adskillig mer skjev-
nesvangre.

Da Elin ble oppdratt uten religion,
trodde hun ikke på Gud da hun var
en pike på 12—13 år. Hun skrev til
meg i 1978:

«Du stilte meg et spørsmål, om jeg
trodde at Jesus var Guds sønn. Jeg
synes det var et svært vanskelig
spørsmål, men når alt kommer til alt,
må det bli nei. Josef var faren etter
mine begreper . . . Jeg tror Jesus var
et menneske med overnaturlige evner.
Vi har jo hatt mange av dem gjennom
tidene. Marcello Haugen hadde jo
mange av Jesu evner, da kan man vel
også kalle ham en slags Jesus.»

«Nei, jeg er vel for ung til å danne
meg noen sikker mening enda, men
etter alt det jeg vet, tror jeg kristen-
dommen er noe som er oppdiktet av
menneskene. Det er bevist at alle
mennesker må ha noe å tro på. Hvor-
for ikke da tenke seg en Gud som
bare er snill og god, og når man så
kommer til «himmelriket» er alt bare
dans på roser. Jeg tror dette er selv-
bedrageri. Vi vil ikke innrømme over-
for oss selv at det ikke er sikkert at
alt er så fint og gildt som det sies,
derfor håper vi på det beste og dan-
ner oss dette bildet av en Gud.»

«Selv tror jeg at jorden, eller hele
verden og verdensrommet har en helt
naturlig opprinnelse. Det finnes en
hel del vi ikke vet svar på, men jeg
synes det er litt for enkelt å bare si
at Gud har skapt det, dette er altså
ikke noe vi trenger å bry oss med.»

Med disse fakta i bakgrunn spurte
jeg henne senere: «Synes du det er
riktig at barn ikke hører noe om
religion, altså blir oppdratt uten re-
ligion?»

Hun svarte meg utførlig: «Akkurat
dette spørsmålet synes jeg det var
litt vanskelig å svare på. Men jeg vil
nok si det slik at barn som får reli-
gionsundervisning i barnehage o. l.
har krav på undervisning fra hjem-

EDVARDESEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

flf. 11 220 - Fredrikstad

met også. Ikke på grunn av selve religionen, men på grunn av at barnet ikke skal få konflikter. Men jeg synes det er galt at barn skal ha religionsundervisning i seg selv. Et barn er en nikkedukke som sluker alt de hører, uten å spørre seg selv: Kan dette være riktig? Dette fører da til at voksne kan innbille dem en hel del gale ting, og dermed gi barnet et helt feil inntrykk. Dette kan jeg si av egen erfaring da en av parktantene mine klarte å innbille meg at Gud så alt jeg gjorde, at han hver kveld var på rommet mitt. Dette fikk meg til å få en ubeskrivelig redsel. Min mor brukte flere dager på å overbevise meg om at ingen var på rommet mitt om kvelden. Lenge etter dette var jeg også svært mørkredd, da jeg alltid så for meg Guds øyne som bevoktet meg. Jeg mener et barn skal være så voksent at det kan veie for og imot. Det er med dette som med seksualundervisning, det må være en grense. Personlig mener jeg at den grensen skal gå ved konfirmasjonsstadiet. Da først mener jeg vi er modne nok til å begynne å konsentrere oss om en bestemt religion. Altså mener jeg at barn burde slippe all form for religionsundervisning til de er 12—13 år.»

Det var interessant og overraskende å lese hennes svar på dette spørsmål: «Byr du deg overhodet om dette emne: Gud, sjel, religion?» Hun svarte: «Til dette vil jeg nok svare ja. Det vil jeg absolutt si at jeg gjør. På skolen diskuterer jeg en hel del, da særlig med min kristendoms lærerinne. Jeg synes personlig det er svært in-

teressant å diskutere akkurat de 3 tingene der. Men jeg er jo overhodet ikke kristen, så av personlige grunner interesserer det meg ikke... Jeg deler de naturalistiskes og de humanistiskes syn om at jeg ikke kan tro på noe som ikke kan bevises.»

Jeg stilte henne også dette vanskelige spørsmål: «Hvilke reaksjoner får du når du hører om Gud, sjel og det annet liv?»

Hun svarer: «Skal jeg være helt ærlig får jeg ingen spesiell reaksjon. Jeg forbinder det med kristendom. Når jeg hører ordet Gud, tenker jeg på kristne som tror på en «ånd» eller «Gud» som verdens frelser og skaper. Når jeg hører ordet sjel, tenker jeg på det som får menneskene til å gjøre forskjellige ting. Jeg vil kanskje helt definere sjelen for «meg». På mitt eget språk vil jeg bare definere det som menneskets personlighet. «Når jeg hører om det annet liv, tenker jeg også straks på kristne. De som tror de kommer til himmelen, Guds rike etter sin død.»

En annen pike, Christin, skrev til meg da hun sto foran eksamen artium: «Selv har jeg vokst opp i et kristent hjem og tidlig deltatt i menighetens aktiviteter. Dette tror jeg har spart meg for enkelte vansker i mitt senere kriterliv, i tillegg til at jeg har hatt en lykkelige oppvekst i et kristent miljø.

Barn er som kjent lett påvirkelige og ting som fester seg i barnas sinn sitter ofte livet igjennom. Dette benytter det kristne foreldre seg av, da de gjerne vil oppdra sine barn i det livssynet de mener er det rette. De

fleste foreldre som ikke har et kristent livssyn, har selvsagt ikke den samme interessen for en kristen formålsparagraf og vil gjerne unnvære den i skoler og barnehager... Da vi har statskirke i Norge synes jeg det er riktig at statsdrevne institusjoner som skoler og barnehager, bør ha kristen formålsparagraf. I de tilfellene der foreldrene har en konsekvent holdning mot kristendom, bør barna fritas for kristendomsundervisning.

Tanken om at barn skal oppdras uten religion, så de selv kan bestemme senere, mener jeg er helt urimelig. En kristen påvirkning må da stå på linje med all annen påvirkning som barn blir utsatt for daglig. Ved en religiøs oppdragelse vil barna bli kjent med religionen slik at de har et grunnlag for å ta et standpunkt for eller imot kristendom når de blir modne nok.»

D. Szentivanyi
(Forkortet.)

KATOLSK PRESTS LIK FUNNET I UKRAINA

I den ukrainske landsbyen Zymna Voda ved Lvov ble nylig liket til den ukrainske katolske prest Jevhen Kotyk funnet. Han var blitt utsatt for tortur før han var blitt drept. Tennene var slått ut og legemet var fullt av blåmerker. Befolkningen i området antar presten ble myrdet av sikkerhetstjenesten. Dette er allerede det andre drap på en katolsk prest i Ukraina som er blitt kjent i år. I vår ble det meldt om en prest som ble bundet sammen med sin kone (ukrainske katolske prester får gifte seg) og brent.

Pastor Kotyk (60) var fabrikkarbeider, og virket ved siden av i den ukrainske katolske kirke, som ble forbudt i 1946. Den gang ble kirkens geistlighet deportert til Sibir, og de troende «overført» til den ortodokse kirke. Bare et lite antall prester kom levende tilbake fra de sibirske arbeidsleire.

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen, ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tlf. 20 27 35 (privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).
Kr. 85,— pr. år.
For halvår kr. 45,—.
Utlandet utenfor Skandinavia kr. 100,— pr. år.
Annonser 10 dager før utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 48 480